

Amstelcampus kiest voor FLOW

Midden in Amsterdam, op de kop van de Wibautstraat, realiseert de Hogeschool van Amsterdam (HvA) de Amstelcampus. De stadscampus wordt voor circa 30.000 studenten en medewerkers een trefpunt waar zij studeren, werken, wonen en recreëren. In dit artikel wordt ingegaan op hoe de HvA invulling geeft aan Het Nieuwe Werken (HNW) in de vorm van een kennisplein en waarom de Amstelcampus de voorkeur geeft aan Flexibel Leren Ontmoeten en Werken (FLOW) boven HNW.

Tekst: Annelies Meijers Foto's: Jaap de Boer

De Amstelcampus van de HvA moet gaan bestaan uit zeven gebouwen, vijf pleinen en hoven en diverse (publieke) voorzieningen voor student, medewerker en buurtbewoner. De campus wil maximale mogelijkheden bieden voor onderwijs, onderzoek en kennisontwikkeling. Zowel

Verantwoordelijk voor de realisatie van de Amstelcampus is Kees Lammers, directeur Bureau Nieuwbouw van de HvA: 'Op dit moment zijn vier gebouwen van de Amstelcampus in gebruik. De andere gebouwen worden nu gerealiseerd; in 2018 wordt naar verwachting het laatste gebouw opgeleverd. Ik zie de realisatie van de Amstelcampus als meer dan alleen 'het stapelen van stenen'. Het is een kans om veel ontwikkelingen en wensen die we hebben binnen de Hogeschool van Amsterdam te verwezenlijken. Ik vind dat Bureau Nieuwbouw binnen het programma Amstelcampus een initiërende en katalyserende rol moet spelen bij de ontwikkeling van de drie pijlers van FLOW: de fysieke, digitale (ICT) en mentale omgeving; ook wel de Bricks, Bites en Behavior genoemd.'

In de zomer van 2013 wordt de nieuwe locatie voor onder andere het domein Maatschappij en Recht opgeleverd: het Muller-Lulofshuis. Domeinvoorzitter Willem Baumfalk zegt over de inrichting van het nieuwe gebouw: 'Het wordt tijd dat wij binnen het onderwijs het 'verkantoreren' van docentomgevingen terugdraaien. Daar bedoel ik de beweging mee die de afgelopen jaren is ingezet om de grote docentenkamer te vervangen door eigen kamers en werkplekken voor docenten. We moeten terug naar de core business: lesgeven en daaromheen een omgeving creëren waar docenten per activiteit een geschikte plek

'Het wordt tijd dat wij het 'verkantoreren' van docentomgevingen terugdraaien'

overdag als 's avonds ontmoeten studenten, docenten, mensen uit het werkveld en buurtbewoners elkaar op de Amstelcampus. Die moet staan voor meer dan alleen onderwijs, namelijk voor ontmoeting in een gastvrije dynamische en kennisrijke omgeving. De gebouwen op de begane grond zijn samen met de pleinen en hoven publiek terrein, waar iedereen gebruik kan maken van horeca, leercentra, sportvoorzieningen en door het onderwijs geïnitieerde initiatieven. De Amstelcampus van de HvA vormt met Roeterseiland Campus van de Universiteit van Amsterdam het grootste onderwijscluster van Nederland, waar ruim 45.000 studenten en 4.000 medewerkers studeren en werken.

vinden. En dan een omgeving waar vooral het ontmoeten centraal staat. Dus het idee van de oude docentenkamer, maar dan in een variant die aansluit bij deze tijd, gebruikmakend van de moderne techniek en een grote keuzemogelijkheid aan passende werkplekken. Waarbij het belangrijk is dat het een mooie, aantrekkelijke, natuurlijke omgeving is.'

Kennisplein HNW

In 2011 is aan Ellen Budde, senior projectmanager binnen de HvA, en Annelies Meijers, organisatieadviseur bij AM Kwadraat, gevraagd een kennisplein te ontwikkelen rond HNW.

Lammers: 'De HvA-organisatie had en heeft behoefte aan kennis en kunde rond HNW. De informatie en deskundigheid zijn aanwezig bij de HvA, maar waren nog niet manifest en gebundeld. Het gestructureerd zichtbaar maken welke initiatieven ontplooid worden binnen de domeinen en de ondersteunende diensten op het gebied van een nieuwe manier van werken en organiseren was dan ook voor de hand liggend.'

'Het is duidelijk dat je de actuele thema's die spelen binnen de hogeschool integraal moet benaderen; dan kun je gebruikmaken van de versterkende werking', zegt Budde. 'Thema's die vaak naar voren zijn gekomen tijdens onze gesprekken met de domeinen rond HNW zijn: de optimale interactie tussen student en docent, het onderwijs centraal, efficiënt ruimtegebruik, duurzaamheid, kennis delen en digitaal leren.' Lammers: 'Het Nieuwe Werken zie je terug binnen verschillende domeinen. Ieder geeft hier een eigen invulling of alleen een ander accent aan. De samenhang laten zien is dan zinvol. Kijk bijvoorbeeld naar de andere manier van werken en huisvesten zoals de Dienst Studentenzaken dat heeft aangepakt. Eerst in de bestaande huisvesting werken met pilots, oefenen en uitproberen, en daarna de transitie naar de Amstel-campus. Het is dan van belang deze informatie HvA-breed met elkaar te delen, zodat andere domeinen hiervan kunnen leren.'

'Traditioneel huisvesten en werken moet je niet meer willen: niet vanuit de middenkant (kosten), maar zeker vanuit de onderwijsinhoudelijke kant zijn er betere opties', stelt Baumfalk. 'We moeten beseffen dat het gebouw vele malen groter is dan de feitelijke vierkante meters, en dan bedoel ik de digitale, virtuele omgeving.

Vlnr: Annelies Meijers, Kees Lammers en Ellen Budde.

Bijvoorbeeld binnen de opleiding Recht zijn naast de gewone colleges ook 'flits'colleges via het web te volgen die de highlights nog eens weergeven. Studenten maken hier intensief gebruik van. De inzet van de digitale mogelijkheden

'We moeten beseffen dat het gebouw vele malen groter is dan de vierkante meters'

den, de Digitale Werk Leer Omgeving (DWLO), gecombineerd met de technische en bouwkundige ontwikkelingen geeft veel mogelijkheden. Zo wordt de onderwijsvisie optimaal ondersteund. Dus HNW, of hoe je het ook noemt, moeten we gewoon DOEN.'

FLOW in plaats van HNW

De Amstelcampus kiest voor het woord FLOW in plaats van HNW. Het geeft volgens de organisatie een positieve gevoelswaarde met daarnaast een betekenis die ertoe doet: Flexibel

Leren Ontmoeten en Werken. De interactie tussen docent en student staat centraal. 'En het is toch zo dat iedereen wel in de FLOW wil zijn; op het werk en thuis?' aldus Meijers.

In de afkorting FLOW vindt Lammers vooral de O van het Ontmoeten belangrijk: 'Want dat is en wordt steeds belangrijker in ieders werk. Door het ontmoeten kun je kennis delen en samenwerken. Kortom: elkaar versterken. Daarnaast geeft 'Het Nieuwe Werken' de suggestie dat er ook 'Oud Werken' is en dat geeft medewerkers het gevoel dat zij nu 'fout werken'. Terwijl het daar juist niet over gaat.'

FLOW wordt verder vormgegeven binnen de domeinen die de komende jaren worden gehuisvest op de Amstelcampus. Er is een verander-team 'Move2FLOW' ingericht met als doel deze beweging en de implementatie een actieve richting en integrale regie te geven. In het team werken vertegenwoordigers van de domeinen op de Amstelcampus en de ondersteunende diensten onder voorzitterschap van Meijers. Lammers: 'FLOW kun je starten op elk moment, maar je moet de kansen pakken die er nu zijn. Bij de ontwikkeling van de Amstelcampus komen wij in de fase dat belangrijke keuzes moeten worden gemaakt. Als je niet hebt nagedacht over hoe je 'in de FLOW raakt', krijg je niet wat je wilt. Met dit veranderteam hopen wij daar sterk richting aan te geven.'

Baumfalk: 'In een van de gebouwen worden drie domeinen gehuisvest; dan is het goed dat je met elkaar een visie ontwikkelt met de focus op uniformeren en standaardiseren zonder de eigenheid van het domein teniet te doen. Je moet eenzelfde uitstraling willen hebben binnen het hele campusgebouw, met eenzelfde werkconcept. Een student ervaart immers een heel gebouw en geen verdiepingen waar het domein gebruik van maakt. Wel zijn 'thuishavens' in elk domein belangrijk.'

FLOW-film

Als onderdeel van de ontwikkeling van het Kennisplein en de aanzet naar FLOW is een film ontwikkeld met als doel de initiatieven en mogelijkheden rond dit thema binnen de HvA zichtbaar te maken. Budde: 'Natuurlijk zijn er al heel wat filmpjes rond HNW gemaakt, maar tot nu toe nog vooral in kantooromgevingen. In een onderwijsomgeving ligt het accent anders, namelijk op de ontmoeting tussen de student en docent (het onderwijsproces). In de afgelopen tijd

Willem Baumfalk

is vanuit andere hogescholen belangstelling getoond voor FLOW, de website van de Amstelcampus en de film; het lijkt aan te spreken. We voorzien in een behoefte.' Baumfalk: 'Ik vind het

'In een onderwijsomgeving ligt het accent op ontmoeting tussen student en docent'

een dynamische film, waarbij op een goede manier wordt geschetst wat de mogelijkheden zijn binnen de HvA. De HvA is een dynamische omgeving voor studenten die in hun eigen leven al zo gewend zijn aan het Flexibel Werken Leren en Ontmoeten. Het onderwijs moet hierop aansluiten: samen in de FLOW!

Ook interessant op fmm.nl

Het dossier Het Nieuwe Werken geeft u een overzicht van alle content op het gebied van Het Nieuwe Werken en gerelateerde onderwerpen binnen de website www.fmm.nl. U vindt hier het laatste nieuws, rapporten, achtergronden, discussies, marktnieuws en meer.

> www.fmm.nl/magazine06-2012
